

Motion till riksdagen

1989/90:Kr372

av Jan Hyttring m.fl. (c)

Radio- och TV-frågor

Tidigare under allmänna motionstiden har centern lagt en partimotion (1989/90:c29) om vissa finansierings- och etableringsfrågor på TV-området. I denna motion tar vi upp några andra aktuella mediafrågor.

Lokalradion

Lokalradion befinner sig i ett expansivt skede. Det så kallade FM4-nätet har tagits i bruk fullt ut under hösten 1989. Denna övergång till eget sändarnät har möjliggjort en kraftig expansion av sändningstiden.

Utökad sändningstid

Under 1989 beräknas sändningstiden vara 49,8 timmar per vecka och station. Denna expansion har skett med i det närmaste oförändrat antal tjänster, dvs. ett 25-tal per station (som jämförelse kan nämnas att länsomfattande dagstidningar normalt kan ha 5–10 gånger så många anställda för motsvarande uppgifter). Många av stationerna har klarat expansionen genom personalens entusiasm för att utveckla verksamheten. Det finns emellertid flera indikationer på svårigheter att behålla pionjärandans glöd. Det är angeläget att statsmakterna nu är observanta på denna utveckling.

Etablering och utbyggnad av lokalradion i eget sändarnät är uttryck för centrala ambitioner på såväl det mediapolitiska som det kulturpolitiska området. Fullföljandet av dessa ambitioner får inte äventyras genom en orealistiskt låg resurstilldelning.

Enligt centerns mening måste beslutet om att ge lokalradion ett eget sändarnät nu fullföljas genom att de tekniska åtgärderna följs av media- och kulturpolitiskt betingade åtgärder för att förstärka och utveckla detta medium. Bl.a. bör följande åtgärder vidtas:

- En plan för höjd grundbemanning bör utformas. Det synes rimligt att ingen station har färre än 40 anställda 1994. I det fall en förstärkning av den samlade SR-koncernens finansiering kan ordnas snarast på ett sätt som också kommer lokalradion till del enligt de riktlinjer centern angivit i den inledningsvis nämnda partimotionen bör vår målsättning om höjd grundbemanning kunna uppnås tidigare.
- Stationer som arbetar under särskilda betingelser bör kunna tilldelas ytter-

ligare medel för extra bemanning. Utgångspunkten för dessa bedömningar bör vara bl.a. behovet av att täcka ett mycket stort geografiskt område eller om uppgiften som allmän serviceradio kräver extra insatser exempelvis för trafikinformation. Sändningsverksamhet på flera invandrarspråk bör också utgöra grund för resursförstärkning.

- Lokalradion måste spela en aktiv roll i regionens kulturliv. Det är därför viktigt att goda resurser avsätts för beställningsarbeten och engagemang av frilansmedarbetare.
- Samverkan mellan regionala kulturinstitutioner och lokalradion måste förbättras.
- Samverkan mellan lokalradion och Riksradios distrikt måste kraftigt förbättras.

Lokalradios tappningsrätt

Lokalradion har för närvarande rätt att efter vissa regler på sina frekvenser återutsända något av riksradios tre program. På kvällstid får P2 sändas och från midnatt till 06.00 kan P3 sändas. Enligt centerns mening är den rådande ordningen inte helt tillfredsställande. Lokalradios tappningsrätt bör vara helt fri. Det är den enda rimliga lösningen mellan två företag i samma koncern.

Lokalradios beredskapsfunktioner

Flera lokalradiostationer har lyckats upparbeta en betydande färdighet i sin funktion som serviceradio till allmänheten. Vid flera olyckstillbud har man kunnat gå ut med varningar till allmänheten. För närvarande är det en mycket komplicerad procedur om man från lokalradios sida också skall bryta de tre riksprogrammen för att nå ut med varningen. Medgivande krävs från riksradios centrala ledning i varje särskilt fall. Enligt vår mening bör tekniska och administrativa lösningar nu tillskapas för att lokalradion skall kunna göra lokala inbrytningar i de tre riksprogrammen när det förligger allvarligt nödläge som kräver att viktig information utan onödigt dröjsmål kan förmedlas direkt till allmänheten. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Ekonomi

Vid den interna fördelningen av resurser inom SR-koncernen är det angeläget att LRAB:s behov av förstärkningar kan tillgodoses.

Permanent finska TV-sändningar

Enligt centerns mening utgör de finska TV-sändningarna via Nacka-sändaren nu ett permanent inslag i huvudstadens mediabild. Den successiva förlängningen av lagen bör därför upphöra. Lagen bör formuleras så att den gäller utan tidsgräns.

Det är angeläget att arbetet på att sprida de finska sändningarna till fler orter bedrivs skyndsamt. Enligt centerns mening bör under 1990 och 1991 finska sändningar inledas från sändarna i Västerås, Uppsala, Örebro, Norrköping, Skövde och Göteborg. Detta bör ges regeringen till känna.

I ett läge där de finska TV-sändningarna dels har permanentats dels har byggts ut till nya orter bör enligt vår mening också vissa andra frågor tas upp och lösas. Upphovsmannarättsliga svårigheter har till följd att återutsändning endast sker av i Finland producerade program. Det ger upphov till stora luckor i programtablåerna. I första hand bör en lösning sökas så att åtminstone program producerade i Norden kan vidareändas.

Det bör också undersökas om det går att upprätta en i Sverige verksam finsk redaktion som till en del fyller luckorna i programtablåerna med material av intresse för i Sverige boende finskspråkiga. I detta sammanhang bör också i Sverige boende svensktalande finländares behov av information från Finland tillgodoses. I detta senare fall kan vi också konstatera att inte heller Riksradios program för invandrare tillgodoser denna grupps berättigade krav på information om och från hemlandet. Det är angeläget att denna brist elimineras. Riksdagen bör ge regeringen tillkänna behovet av initiativ med denna inriktning.

Kabel-TV

Enligt kabel-TV-lagstiftningen är anläggningar som når fler än hundra bostäder tillståndspliktiga. Enligt centerns mening bör tillståndsplikten nu avskaffas helt eftersom den i den nuvarande mediasituationen är helt otidsenlig.

Utbildningsradion

Utbildningsradion utgör en viktig del i SR-koncernen som har betydande utvecklingsmöjligheter ur såväl mediapolitiska som utbildningspolitiska synpunkter. Enligt centerns mening är det särskilt angeläget att UR kan tilldelas medel för att i samverkan med lokalradion vidareutveckla verksamhet på regional grund. Det bör ges regeringen till känna.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande utveckling av Lokalradion genom bl.a. höjd grundbemanning, extra bemanning för vissa uppgifter, resurser för beställningsarbeten och engagemang av frilansmedarbetare, samverkan med regionala kulturinstitutioner, samverkan med Riksradios distrikt samt tilldelning av resurser vid fördelning inom SR-koncernen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande fri tappningsrätt av Riksradios tre programkanaler för återutsändning i Lokalradion,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjlighet för Lokalradion att göra lokala inbrytningar i de tre riksprogrammen för att nå allmänheten med viktiga varningsmeddelanden,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om resurser för utveckling av Utbildningsradions regionala verksamhet,

5. att riksdagen beslutar anta sådan ändring av lagen (1986:3) om rundradiosändning av finländska televisionsprogram att den gäller utan tidsgräns,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande utveckling av programverksamhet på finska och svenska samt behovet av nordiska överenskommelser,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande utbyggande av de finländska TV-sändningarna till nya områden,

[att riksdagen beslutar om sådan ändring av kabel-TV-lagstiftningen att tillståndsplikten avskaffas.¹]

Mot. 1989/90
Kr372

Stockholm den 25 januari 1990

Jan Hyttring (c)

Stina Gustavsson (c)

Stina Eliasson (c)

Görel Thurdin (c)

Marianne Jönsson (c)

Bengt Kindbom (c)

Larz Johansson (c)

Marianne Andersson (c)

Pär Granstedt (c)

Per-Ola Eriksson (c)

¹ 1989 90:K:435